

Asociația RENINCO ROMANIA

Reteaua Nationala de Informare si Cooperare pentru integrarea in comunitate a copiilor si tinerilor cu cerinte educative speciale

Buletin Informativ nr. 34, anul 13, săptămâna 17 - 23 noiembrie 2025

Cuprins:

- ✚ Noutăți de la Ministerul Educației
- ✚ Liceele se pot înscrie să testeze planuri-cadru noi din 2026
- ✚ Ce să întrebi la ședința cu părinții
- ✚ Ziua Europeană a prevenirii exploatării și abuzului sexual al copilului și Ziua Mondială de Prevenire a Abuzului asupra Copilului
- ✚ Copilul tău adult suferă în tăcere? Mai poți ajuta cu ceva?
- ✚ Ziua Internațională a Drepturilor Copilului - 20 noiembrie 2025
- ✚ Scrisoare deschisă către ministrul Educației: ”Dumneavoastră distrugeți autoritatea profesorilor, nu noi!”

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Noutăți

- ❖ **Anunț de selecție pentru ocuparea unor posturi scoase la concurs de către Institutul de Științe ale Educației în calitate de partener în cadrul proiectului „Mecanisme de intervenție pentru alfabetizare funcțională în învățământul preuniversitar - MIAF”**

Data publicării: 10.11.2025

În calitate de beneficiar, Ministerul Educației și Cercetării implementează, în parteneriat cu Institutul de Științe ale Educației (ISE), Casa Corpului Didactic Alba, Casa Corpului Didactic Argeș, Casa Corpului Didactic Dolj, Casa Corpului Didactic Ilfov, Casa Corpului Didactic „George Tofan” Suceava, Inspectoratul Școlar Județean Alba, Inspectoratul Școlar Județean Argeș, Inspectoratul Școlar Județean Dolj, Inspectoratul Școlar Județean Ilfov, Inspectoratul Școlar Județean Suceava, în perioada 01.10.2025 - 30.09.2029, proiectul „**Mecanisme de intervenție pentru alfabetizare funcțională în învățământul preuniversitar - MIAF**”, cod SMIS 335928.

RENINCO - Buletin Informativ nr.34, anul 13, saptamana 17 – 23 noiembrie 2025

Acest proiect susține alfabetizarea funcțională a elevilor din învățământul primar și gimnazial, în următoarele domenii: lectură, matematică, științe, educație civică și educație digitală, prin proiectarea și implementarea unor intervenții integrate care includ elaborarea unui cadru de evaluare a nivelului de alfabetizare funcțională (standarde, seturi de itemi și teste de evaluare), dezvoltarea competențelor cadrelor didactice și implementarea unui mecanism de intervenție pilot vizând alfabetizarea funcțională a elevilor.

În contextul demarării activităților **A1 - Elaborarea reperelor pentru predare-învățare-evaluare**, centrate pe alfabetizarea funcțională, precum și a descriptorilor asociați acesteia, pe baza analizelor și studiilor tematice privind alfabetizarea funcțională, în corelație cu competențele din curriculumul național și cadrele de referință ale studiilor internaționale (PIRLS, TIMSS, PISA, ICILS, ICCS), și ținând cont de rezultatele elevilor români la aceste studii și **A3 - Elaborarea standardelor, itemilor și testelor de alfabetizare funcțională, corelate cu profilul absolventului învățământului primar, respectiv învățământului gimnazial**, Institutul de Științe ale Educației a lansat în data de 31 octombrie a.c., respectiv 3 noiembrie a.c., apeluri de selecție pentru ocuparea unor posturi în afara organigramei:

- 25 de posturi pentru experți disciplină
- 5 posturi pentru coordonatori domeniu
- 1 post responsabil monitorizare - asigurarea calității
- 1 post responsabil implementare proiect
- 1 post expert suport raportare.

Având în vedere importanța proiectului MIAF pentru sistemul educațional din România, este esențial ca această informație să fie cunoscută de cât mai multe cadre didactice sau specialiști care corespund condițiilor generale și specifice pentru ocuparea posturilor menționate, în vederea participării acestora la concursurile lansate, organizate de Institutul de Științe ale Educației, partener în proiect.

În vederea asigurării transparenței procesului de selecție și a diseminării informației la nivel național, detaliile privind organizarea selecțiilor de experți se regăsesc accesând **pagina dedicată** (<https://www.ise.ro/informatii-publice>) pe site-ul Institutului de Științe ale Educației.

sursa: www.edu.ro

Liceele se pot înscrie să testeze planuri-cadru noi din 2026

O veste bună pentru cei care cred mai degrabă în reformă decât în tăieri. Ministerul Educației a lansat un program prin care liceele pot testa, din 2026, propriile **planuri-cadru** – adică structura orarului și lista materiilor predate. Scopul este să se vadă ce modele funcționează mai bine, înainte ca noile planuri să devină obligatorii în toată țara. Școlile care vor să participe trimit o cerere și un scurt proiect educațional la pilotare@edu.gov.ro

RENINCO - Buletin Informativ nr.34, anul 13, saptamana 17 – 23 noiembrie 2025

Un **plan-cadru** este schema care arată câte ore are un elev la fiecare materie, iar **pilotarea** înseamnă testarea unei variante noi, pe o perioadă limitată, pentru a vedea dacă dă rezultate. Pe scurt, liceele pot deveni mici „laboratoare” care încearcă modele de școală mai flexibile și mai aproape de nevoile elevilor.

Ce să întrebi la ședința cu părinții

Lauran Woolley, profesoară de școală primară, explică în Business Insider ce întrebări ar trebui să adreseze părinții profesorilor, ca să afle cum îl ajută școala pe copil să crească și să se dezvolte, nu doar ce note are, dar și ce îl motivează și unde are nevoie de sprijin.

Iată ce pot întreba părinții:

- **Punctele forte:** „La ce se descurcă cel mai bine, la școală și în relațiile cu ceilalți? În ce activități pare cel mai interesat sau implicat?”;
- **Despre abilități:** „Ce abilități ar trebui să le aibă în acest moment și cât de bine le stăpânește?”;
- **Starea emoțională:** „Ați observat ceva care ar putea influența felul în care învață sau se simte?”;
- **Sprijinul de acasă:** „Ce activitate scurtă am putea face acasă, zilnic, ca să-l sprijinim în învățare?”;
- **Despre comunicare:** „Cum putem ține legătura eficient pe parcursul anului?”.

sursa: Informații preluate din revista VOLUNTAR (proiect al Asociației Edu Forum) la care vă puteți abona gratuit și o veți primi în fiecare dimineața de vineri.

adresa pentru abonamente: <https://mailchi.mp/eduforum/vocativ-newsletter>

Ziua Europeană a prevenirii exploatării și abuzului sexual al copilului și Ziua Mondială de Prevenire a Abuzului asupra Copilului

Ziua europeană a fost lansată de Consiliul Europei în 2015. În 2022, ca parte a unui efort global de sensibilizare și advocacy, Organizația Națiunilor Unite a stabilit, de asemenea, ziua de 18 noiembrie drept Ziua mondială pentru prevenirea și vindecarea de exploatarea sexuală, abuzul și violența asupra copiilor.

Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, cunoscută și sub numele de *Convenția de la Lanzarote*, este recunoscută pe scară largă ca fiind standardul de aur la nivel mondial pentru combaterea acestor infracțiuni odioase.

Copilul tău adult suferă în tăcere? Mai poți ajuta cu ceva?

„Oare cum e viața când arăți așa?”, mi-am întrebat prietena. În urmă cu vreo doi ani, stăteam la coadă împreună la un magazin din orașul canadian Victoria, când privirea mi-a fost atrasă de o tânără fată care era la rând în fața noastră. Avea un păr lung roșcat, era înaltă, cu un corp frumos modelat, iar când s-a întors întâmplător în direcția noastră, ridicându-și privirea, am văzut poate cei mai fascinanți ochi verzi pe un chip perfect, ușor pistruiat. Era frumoasă de îți tăia respirația, dar nu doar atât: privirea, atitudinea, modul cum era îmbrăcată spuneau povestea unei fete nu doar frumoase, dar și inteligente. Dar ce poți ști doar dintr-o privire despre un om? Poți doar să-ți imaginezi o poveste.

Probabil, amândouă am comparat pentru un moment amintirea tinereții noastre (sau modul cum ne-o proiectam acum, la vârsta de 50 de ani) cu viața pe care ne-o imaginam pentru tânăra superbă din fața noastră. Sau, cel puțin, eu am făcut-o. M-am gândit că trebuie să fie fericită, că are mulți oameni în viața ei care o iubesc și o apreciază, că are o prezență și o înfățișare destinată automat succesului (cât de multe prejudecăți avem!). După acel moment, printr-o mișcare a corpului pe care a făcut-o, i-am zărit partea interioară a brațelor. Purta doar o vestă peste o bluză dantelată fără mâneci. Era vară. Urme de tăieturi cicatrizate, aproape paralele, unele mai pronunțate, îi erau „desenate” pe ambele brațe, semn de auto-vătămare. Și povestea din mintea mea s-a schimbat dramatic.

Mi-am reamintit de ea imediat ce m-am hotărât să abordez subiectul anxietății și depresiei în rândul tinerilor. Înainte de a căuta statistici relevante, am realizat că eu, personal, cunosc opt familii de părinți români (dintre care unii trăiesc în Canada, unde locuiesc și eu acum) ai căror copiii suferă sau au suferit la un moment dat de anxietate și /sau depresie.

Ce spun cifrele?

La nivel global, circa 1 din 7 persoane cu vârste între 18-35 de ani suferă de anxietate sau depresie, conform mai multor studii regionale din Europa, SUA și Canada. De asemenea, conform World Health Organization (WHO), sinuciderea este a treia cauza de deces în rândul tinerilor cu vârste între 15 și 29 de ani.

“Depresia majoră afectează 5% din populație. Țasta e un număr imens. Înseamnă că dacă ești într-o sală cu 100 de oameni, cinci dintre ei au suferit sau suferă de depresie majoră. Uită-te în jurul tău în

orice loc te-ai afla și poți fi sigur că mare parte dintre oamenii de care ești înconjurat sunt afectați de depresie sau vor fi într-un anumit moment din viața lor”, spune Andrew Huberman, profesor de neurobiologie și oftamologie la Stanford School of Medicine, în podcastul său “Huberman Lab”.

Statisticile din România privind prevalența anxietății și depresiei în rândul tinerilor din segmentul 18-35 de ani și care ne plasează sub media europeană nu sunt deloc relevante. Comisia Europeană atrage atenția că subdiagnosticarea, stigma și accesul greu la resurse pentru sănătatea mentală face să existe o subraportare a cazurilor în țările cu venituri medii și scăzute, printre care se află și România.

UNICEF a realizat însă un studiu la copiii cu vârste între 11 și 15 ani, publicat în septembrie 2022, care arată că 33% dintre copiii și adolescenți români au probleme de sănătate mentală, cu mult peste media de 13% din cele 45 de țări ale căror date apar în datele WHO.

“A plâns toată ziua, fără să-mi spună ce are. Și ieri la fel, și alaltăieri... Nu știu ce să fac”, mi-a spus Ana, despre fiica ei. “Nu vrea să se dea jos din pat de câteva zile”, mi-a spus o altă prietenă despre fiul ei.

“Nu știu cum să fac să rezist până mâine. Este un gând limpede, precis — trist, tragic, dar care spune ceva. Și știm cu toții ce spune: este lipsa de speranță, semnul cel mai dureros al depresiei”, spune dr. Karl Deisseroth, profesor de bioinginerie, psihiatrie și științe ale comportamentului la Stanford University. „Oamenii care suferă de depresie rămân adesea blocați. Nu mai pot privi către un viitor plin de posibilități. Totul li se pare fără ieșire. Nicio lumină. Își pierd încrederea în propriile acțiuni. Își pierd încrederea că viața le mai poate aduce un viitor care contează. Totul se scurge, ca un râu care se pierde în deșert și dispare”, descrie el starea și gândurile unei persoane care suferă. El atrage atenția că anxietatea netratată timp de un an se poate transforma în depresie.

Subdiagnosticare, stigmatizare, soluții

Să vezi cum copilul tău suferă în tăcere, să nu știi cum să-l ajuți, să nu te lase să îl ajuți pentru că se consideră matur, este o provocare majoră pentru orice părinte. Fiindu-i aproape, creând un mediu în care să se simtă în siguranță și iubit, punând întrebări deschise, dar blânde, sugerând terapia și oferindu-ți ajutorul în găsirea specialistului potrivit, dar neimpunând nimic cu forța, oferindu-i exemple din viața ta când te-ai simțit și tu trist, vulnerabil, stresat, sunt acțiuni sau comportamente pe care experții le recomandă părinților aflați într-o asemenea situație.

Totuși, în cazul în care simptomele se agravează, specialiștii recomandă ca părinții să caute ajutor specializat, chiar dacă copilul lor adult se opune.

Stigmatizarea rămâne un factor major din cauza căruia tinerii din România nu caută ajutor. Faptul că cineva află și răspândește vestea, faptul că cei din jur le vor pune eticheta de „nebun(ă)”, faptul că vor fi discriminați din cauză că se tratează pentru o suferință mentală, îi face să se izoleze și să nu ceară ajutor.

“În România, stigmatizarea este prezentă într-o măsură semnificativă la toate nivelurile. Stigmatizarea structurală, precum și cea publică, afectează în mod constant persoanele cu

tulburări mintale, ducând la o atitudine negativă în privința solicitării ajutorului și la acces întârziat la serviciile de sănătate mintală”, se menționează într-un studiu publicat pe 8 septembrie 2023 în BMC Psychiatry.

Psihologii români subliniază că normalizarea terapiei și tratarea ei ca un simplu instrument de sănătate — nimic diferit de o vizită la dentist — poate face o mare diferență.

Alte soluții, mai ales în cazul anxietății, pentru a nu se ajunge la situații grave, sunt exercițiul fizic regulat, dușurile reci, mai puțină expunere la social media, și ieșiri cu prietenii.

„Dacă faci un duș foarte rece sau o baie cu gheață, în creier și în organism se eliberează norepinefrină și epinefrină. Asta este un fapt sigur. Dacă unele aspecte ale depresiei sunt legate de niveluri scăzute de norepinefrină, dușurile reci ar putea să atenueze anumite simptome ale depresiei. Dar exercițiul fizic? Ei bine, dacă ieși la alergat, vei crește cantitatea de norepinefrină din corp. Dacă îți și face plăcere alergarea, este foarte probabil să crești și nivelurile de dopamină și, probabil, de serotonină în creier și în organism. Într-adevăr, exercițiul fizic regulat este cunoscut ca un comportament protector împotriva depresiei și poate ajuta la ameliorarea unor simptome”, spune Huberman.

De asemenea, există o serie de studii care corelează izolarea – lipsa vieții sociale și a prietenilor – și utilizarea excesivă a social media – compararea vieții tale cu a celorlalți, afectarea somnului și a focusului pe alte activități – cu apariția simptomelor de anxietate și depresie.

E foarte greu să înțelegi ce simte o persoană care suferă de anxietate sau depresie și mai ales cum poți să o ajuți dacă tu nu ai experimentat acea stare. Un părinte pus în fața unei astfel de situații (asta în cazul în care află) se simte neputincios pentru că nu știe ce să facă, dar se simte și vinovat dacă nu face ceva.

Există resurse care pot fi accesate (și de care oricine se poate interesa online) de la organizații non-profit care țin workshop-uri, până la cărți și filme pe tema anxietății și depresiei și care pot să ajute atât tinerii afectați, cât și pe cei apropiați lor.

Filme, povești, empatie

Daniele este un tânăr de 20 de ani, care după un episod emoțional puternic suferă o cădere nervoasă și este internat împotriva voinței lui într-o secție de psihiatrie pentru o săptămână. Serialul care poate fi vizionat pe Netflix are la bază romanul autobiographic al cărui autor este Daniele Mencarelli (Tutto chiede salvezza – Everything asks for salvation), care a primit premiul Strega Giovani 2020. Serialul mi-a lăsat o impresie puternică și cred că a fost pentru prima dată când am înțeles într-un sens mai profund cum se poate simți suferința mentală la un tânăr și câte tonalități poate avea. E un film despre depresie, frica de a nu mai fi în control, stigmă și discriminare, prietenie în momente de disperare, importanța terapiei și compasiunii. E un film ca o poezie, străbătut de momente dramatice și altele care te fac să zâmbești și foarte multe care îți dau de gândit.

Un alt serial pe care îl consider un “must”, dar care deocamdată nu este distribuit prin nicio platformă de streaming din România, este Empathie, un serial canadian realizat la Montreal, premiat cu Audience Award la festivalul Séries Mania din Franța. Povestea urmărește o psihiatră ce a lucrat la un moment dat într-un departament de criminologie și care este angajată într-un institut de

psihiatrie. Cu scene vizuale puternice în care drama și umorul se contopesc, serialul explorează atât viața pacienților, cât și lupta eroinei principale cu depresia. Serialul reușește în mod remarcabil să prezinte complexitatea sănătății mintale și puterea empatiei.

Povestea fetei cu păr roșcat și ochii verzi pe care am zărit-o cândva într-un magazin de flori rămâne nespusă aici. Dar frumusețea și cicatricile ei arată că nu există nicio certitudine pentru nimeni că într-o zi, creierul, acest complex organ, nu va experimenta anxietatea sau depresia. Nebăgate în seamă, se pot acutiza. Și fără tratament adecvat, depresia poate ucide.

sursa: www.republica.ro, 2025, autor Ada Bucur

🚩 Ziua Internațională a Drepturilor Copilului - 20 noiembrie 2025

Ascultă copiii, apără drepturile fiecărui copil, în fiecare zi!

Ziua Internațională a Drepturilor Copilului este ziua internațională de acțiune a UNICEF pentru copii, de către copii, care marchează adoptarea **Convenției cu privire la drepturile copilului**. În întreaga lume, copiii se mobilizează și vorbesc despre viețile lor, speranțele lor și drepturile lor.

ziua mea, drepturile mele

Din momentul în care răsare soarele, copiii se trezesc într-o lume modelată de alegeri pe care nu ei le-au făcut. Dar fiecare copil, oriunde s-ar afla, se trezește și cu drepturi. Inclusiv dreptul de a fi protejat, de a învăța și de a-și face vocea auzită.

RENINCO - Buletin Informativ nr.34, anul 13, saptamana 17 – 23 noiembrie 2025

Este timpul să ascultăm copiii. Să înțelegem cum arată viețile lor și cum drepturile lor sunt respectate, încălcate sau urmărite în fiecare zi.

De Ziua Internațională a Drepturilor Copilului, sărbătorim oferindu-le copiilor scena: în presă, la posturile de radio și pe canalele de televiziune, când ei preiau controlul și își fac vocile auzite clar și puternic.

De asemenea, invităm profesorii și elevii să participe la „Cea Mai Mare Lecție din Lume” (17-25 noiembrie), cu un plan de lecție construit în jurul temei „*Cum să facem ca fiecare zi să fie Ziua Internațională a Drepturilor Copilului*”, oferind elevilor ocazia de a înțelege legătura dintre Convenția ONU privind Drepturile Copilului și obiectivele globale, precum educația de calitate, egalitatea de gen, reducerea inegalităților, pacea și justiția.

Alătură-te și tu! Să amplificăm vocile copiilor și să susținem drepturile fiecărui copil.

[https://www.unicef.org/romania/ro/ziua-interna%C8%9Bional%C4%83-drepturilor-copilului-20-noiembrie-2025#:~:text=Ziua%20Interna%C8%9Bional%C4%83%20a%20Drepturilor%20Copilului%20va%20avea%20loc%20pe%202020,privind%20drepturile%20copilului%20\(UNCRC\)](https://www.unicef.org/romania/ro/ziua-interna%C8%9Bional%C4%83-drepturilor-copilului-20-noiembrie-2025#:~:text=Ziua%20Interna%C8%9Bional%C4%83%20a%20Drepturilor%20Copilului%20va%20avea%20loc%20pe%202020,privind%20drepturile%20copilului%20(UNCRC))

✚ Scrisoare deschisă către ministrul Educației: ”Dumneavoastră distrugeți autoritatea profesorilor, nu noi!”

Ca om care și-a luat întotdeauna profesia în serios, cu multă pasiune, uneori poate prea multă, cu nopți nedormite corectând teste și realizând câte un raport cu măsuri ameliorative pentru fiecare elev, cu ore întregi petrecute la cursuri de formare, bani cheltuiți pe webinarii și conferințe, cu sute de consultații cu părinții și grelele încercări de a-i face să înțeleagă unde trebuie lucrat, exersat, cu timpul meu liber spulberat pe a face zeci, sute de fișe de lucru personalizate, aplicate lacunelor specifice ale copilului. Cu toate acestea și multe altele, domnule ministru cu prea puțină viziune în preuniversitar, mă simt profund jignit de declarațiile dumneavoastră recente.

Nu pregătirea profesională a profesorilor e problema principală a analfabetismului, ci incapacitatea dumneavoastră rușinoasă, mai ales ca om al științei, să vedeți proporțiile variabilelor problemă care constituie învățământul pe care nu vă descurcați să îl coordonați. În numele a multor cadre didactice, vă comunic, chit că veți citi sau nu, că ați dat și continuați să dați palme nemeritate unor oameni care se chinuie ani de zile cu un sistem de învățământ șubred, deschiolat, plin de abuzuri, violențe și chiar înjosire a dascălilor.

Nu mă reprezentați. Nu ne reprezentați.

Și nu veți binevoi să vă cereți scuze pentru declarațiile pe care le-ați făcut fără să luați în calcul măcar o treime din lucrurile explicate mai sus.

Vă mulțumim pentru subtila distrugere a ce a mai rămas din autoritatea noastră profesională, atât în fața părinților, cât și a elevilor!

sursa: www.republica.ro, autor Petruț Rizea, 2025-11-13

Toți pentru unul, unul pentru toți!